

Wlassios despre chestiunea de naționalitate. Poetul ministrul al Justiției, Iuliu Wlassios publică în „Buletinul Szemle” un articol intitulat „Națiune și Stat”, în care insistă asupra chestiunii de naționalitate.

Numai pe bază națională — scrie Wlassios — se poate întemeia și menține un stat. Deși astăzi s'au format multe state naționale, totuși acestea mai au în interiorul lor și alte elemente etnice cu caracter străin. Însă starea aceasta numai atunci poate periclita existența statului național, când națiunea alcătuitoare de stat ajunge la inferioritate culturală față de minoritatea străină. Astăzi toate statele au o chestiune de naționalitate; mișcarea aceasta tinde la realizarea independenței naționale, respective are de scop alipirea la o altă națiune înrudită, care e stăpână pe destinele sale. Chestiunea de naționalitate nu se poate înăbuși cu violență, dar nici nu se poate rezolvi prin concesii generale date în detrimentul unității. Fiecare cetățean se poate bucura de o îndreptățire egală, dar nu trebuie permis ca naționalitățile să formeze grupuri separate, ceea ce ar putea duce la proclamarea independenței.

Wlassios expune apoi activitatea de pe timpul ministeriatului d-sale și de încheiere afirmă că a fost întotdeauna contra înființării școlilor de stat în ținuturile locuite de naționalități.

Contele Tisza iarăși scrie... Ca un fel de rectificare la articolul faimos de acum două săptămâni, primul ministru publică un nou articol în revista „Igazmondó”, publicația sa predilectă. De astădată nu mai face profetii războinice între marile puteri, ci scrie cu toată circumspecția despre „imperiul Măriei Sale țarului Nicolae” și caută să explice că toată încurcătura din rândul trecut se bazează pe o interpretare greșită. D-sa a vorbit atunci de „ambitia” și nu „megalomania” Rusiei, cum au tradus-o tendențios străinii. De altcum — scrie contele Tisza — Rusia de fapt a purtat o politică echivocă în deceniile trecute, dar... acum constatăm cu deosebită satisfacție că imperiul țarului urmează o direcție politică foarte corectă, încât în cele din urmă ne-am putea și împrieteni pentru clarificarea situației și crearea unei armonii generale...

Ni-e teamă să nu fie chemat din nou contele Tisza să se explice înaintea tronului, de astădată pentru acțiunea suspect de pacificatoare...

Capabilitatea de activitate a parlamentului austriac. Ni se anunță din Viena: În cercurile politice vieneze discută de pe primul plan chestia unei sesiuni de vară a camerei austriace. După afirmațiunile bărbatilor politici, cari au avut prilej în zilele trecute să vorbească cu contele Stürggh asupra acestei chestii, primul ministru ar fi declarat că despre o convocare a camerei deocamdată nu poate fi vorba, din cauza apropiatei sesiuni delegaționale și pentru că în curând vor fi convocate dietele provinciale. Iar după aceste sesiuni, guvernul ar aproba o convocare a camerei numai în cazul dacă toate partidele parlamentare adevărate și grupările cehe ar face declarații hotărâte și obligatoare, prin cari să se asigure o activitate rodnică a camerei. După cum anunță „Ceske Slovo” primul ministru Stürggh a declarat categoric mai multor deputați cehi, că parlamentul nu va fi convocat pentru o sesiune de vară, deoarece guvernul nu consideră destul de asigurată capabilitatea de muncă pozitivă a camerei.

Noul proiect de legi. Ni se anunță din Budapesta: Departamentul de codificare al ministerului de Justiție a terminat planul pentru un proiect de lege privitor la *rehabilitare* pe care ministrul de Justiție îl va da în curând în publicitate. Scopul acestui proiect e să dea posibilitatea tuturor, cari și-au făcut pedeapsa și după aceasta sau după învechirea pedepsei, duc o viață cinstită, să poată fi reprimiți în societate.

În departamentul de codificare al aceluiaș minister se lucrează conform criticelor ce s'au făcut de altcum, și la modificarea unui alt proiect despre apărarea onoarei. Lucrările privitoare la *revizuirea codului penal* sunt atât de înaintate, încât par-

tea generală a acestui proiect se va da în publicitate spre critică prealabilă încă în luna viitoare. În săptămâna viitoare ministerul de Justiție va publica proiectul despre *exercitarea puterii judecătorești și organizațiile procuraturilor regești*. Acest proiect cuprinde în 146 paragrafi principiile fundamentale ale organizației justițiare în Ungaria și adună într'un singur codex materialul de drept, care actualmente e împărțit în 31 de articoli.

Impotriva emigrării. Vicecomitele comitatului Bihor, Fráter Barnabás a dat un ordin către toți suprefecții în chestia emigrării care a luat proporții mai ales în populațiunea Bihorului. Pornind dela constatarea că în cele mai multe cazuri parcelările greșite sărăcesc populația și o îndeamnă la emigrare — vicecomitele îndrumă pe subprefect să-l încunoștințeze oficial de câte ori se face vre-o parcelare, ca să fie ținut în curent, eventual să ia măsurile cerute pentru îndreptățirea micilor proprietari. Mai departe subprefecții sunt obligați să-i raporteze imediat vicecomitelui dacă în cercul lor sunt proprietăți de vânzare, iar autoritățile comunale sunt datorate a-l înștiința despre numărul oamenilor nevoiți să emigreze, ca să poată fi reținuți acasă. Totodată vicecomitele va interveni ca băncile să dea împrumuturi avantajoase pe sema țăranelor și societățile economice să împărțească sămânțe și în caz de lipsă chiar și alimente pe seama populației sărace. Întreprinderile industriale și economice trebuie sprijinite, ca muncitorii să aile de lucru întotdeauna.

Întru cât aceste dispozițiuni ale vicecomitelui se vor realiza, merită toată lauda și ar fi bine să fie imitate și de celelalte comitate, în special de cele românești, unde emigrația a luat proporții îngrijitoare.

Din Calvarul nostru.

Urmările urgiei Hajdudorogului.

Un menstru proces de agitație împotriva fraților noștri din Sătmar: 35 Români pe banca acuzaților. — Cine vor fi apărătorii? — Mitrallere pentru „menținerea” ordinii. — Să mergem la Sătmar!

Arad, 11 Aprilie.

Acum, când tot Românul se pregătește să prăznuiască în mod cât se poate mai frumos stele Paști, una din cele mai alese sărbători dzești, când satele și cătunele românești răsună de sgomotul tradiționalei toace și de glasul argințiu al cetelor de copii sburdalnici, o veste tristă, sfâșietoare de inimă a întunecat și spulberat deodată întreaga voioșie și liniște a sărmanilor noștri frați din Sătmar.

Din Sătmar ni se anunță, anume, că *părintele Mureșanu și încă 35 frați ai noștri din Mottinul-mic și alte comane azi aparținătoare episcopiei ungurești dela Hajdudorog, au primit înștiințare din partea președintelui tribunalului din orașul Sătmar să se prezinte cu toții în ziua de 23 Aprilie n.* (Joi după sf. Paști) *la tribunalul din Sătmar unde la această dată se va începe desbaterea procesului de „agitație săvârșită împotriva episcopiei de Hajdudorog.”*

Invitarea președintelui dela tribunalul din Sătmar a adus Paști negre în toate satele noastre din nifericitul Sătmar.

Dar această veste nu a intristat numai pe frații noștri din Sătmar, ci întreg neamul românesc din această țară, căci la fel cu toții simțim lovitura ce se dă unei părți ori cât de mici a neamului nostru.

Apărarea acestor martiri ai credinței românești va fi susținută de către următorii șapte avocați români: dnii Dr. Aurel Lazar

(Oradea-mare), Dr. Iuliu Pordea (Cluj), Dr. Ioan Ciordas (Beius), Dr. Romul Bolla (Diosămmartin), Dr. Andrei Doboși (Sătmar), Dr. Aurel Bohățel (Baia-mare) și Dr. Victor Porușiu (Cluj).

Desbaterea procesului va ține trei zile, și anume în 23, 24 și 25 Aprilie n. Pledoariile vor fi rostite în ziua ultimă, în 25 Aprilie.

Aflăm că pentru „menținerea ordinii” și pentru „evitarea” eventualelor turburări în aceste trei zile vor fi concentrate considerabile forțe militare — pedestrași, cavalerie și o baterie de mitraliere — și numeroși jandarmi pedestri și călare.

La acest proces monstru, — similar celui de pe vremea Memorandului, în 1892 —, vor asista toți deputații noștri naționaliști precum și alți numeroși conducători și persoane însemnate a vieții noastre publice.

Suntem rugați să comunicăm on. public românesc, că s'a format un comitet special care va călăuzi în Sătmar pe frații cari vor merge să asiste la desbaterea acestui proces. În consecință toți acei ce doresc să meargă cu acest prilej la Sătmar să se anunțe de pe acum dlui avocat Dr. Andrei Doboși în Sătmar (Szatmár), care apoi se va îngriji atât de încvartirare cât și de bilete de intrare, deoarece în sala de debateri vor avea intrare numai acei cari vor avea bilete extradate din partea președintelui tribunalului.

Apărătorii români au primit 50 de bilete de intrare pentru ca să le împărțească, cui vor vrea dlor, iar pentru public vor fi rezervate încă 200 bilete de intrare.

Din acest trist prilej cu siguranța de a fi ascultați ne adresăm tuturor fraților noștri de pe aceste plaiuri cu rugăminte ca întreg Ardealul, Banatul și Ungaria să fie reprezentate la desbaterea procesului dela Sătmar.

Deci, să mergem cu toții la Sătmar pentru ca toții să împărțim și durerea și jalea ce i-a ajuns pe acei dulci și buni frați ai noștri!

O mare glorie națională.

— Sărbătorirea dnt A. D. Xenopol la Iași. —

O neobișnuit de mare cinste, ce ni s'a făcut acum în urmă, a întâpărit cugetării și științei românești o strălucire, pe care ele n'au mai avut o de veacuri. Academia de științe morale și politice (secția Institutului Franței) din focarul de astăzi al civilizației omenesti, Parisul, are în alcătuirea sa, numai 6 locuri de membri activi străini, în cari, când sunt vacante, alege pe cei mai de seamă gânditori și scriitori din lumea întreagă. Într'unul din acestea locuri a ales, de curând, „nemuritor”, pe istoricul filosof român d. A. D. Xenopol, membru totodată al Academiei Române și al Universității din Iași.

De două veacuri și mai bine, dela învățatul principe Dimitrie Cantemir al Moldovei care a fost membru al Academiei din Berlin, neamul românesc nu a mai înscris în paginile neperitoare ale Istoriei sale o așa de înălțătoare cinste.

Spre a sărbători după cuviință această glorie a neamului nostru românesc, reprezentând sentimentul întregii români: culte de pretutindeni, profesorii universitari din Iași s'au constituit într'un comitet inițiator, care să pună la cale și să îndrăgănească sărbătorirea cât mai îndrăgănită, atât a lui A. D. Xenopol, mândria neamului nostru, cât și a nobilei Franțe,

Conferența a fost ascultată cu mare atenție și bucurie. E însă regretabil, că ceilalți conferențieri cu prelegerile dlor de câte 2—3 ceasuri au cam speriat publicul, încât cea mai bună conferință a avut parte de cel mai restrâns auditoriu. N'am observat între ascultători nici un student în teologie; se zice, că i-ar fi alungat pe toți d. secretar II prin manierele sale.

Sallust.

P. S. Asupra acelei Pseudo-Sallust pus anume la cale, ca să aducă servicii de laudă oarecuiva, lăsăm, să-și facă judecata însuși publicul cetitor.

Două scrisori înduioșătoare.

Directorul nostru a primit azi două scrisori, cari pentru conținutul lor plin de căldură românească și evlavie cu adevărat creștinească nu pot să rămână pierdute în vraful de scrisori, pe cari directorul nostru le păstrează ca documente ale istoriei noastre contemporane, ci irezistibil cer să fie cunoscute de toată lumea românească spre întărirea nădejdei și spre mângâierea sufletească a obștei românești. Cerem deci scuze autorilor acestor scrisori pentru publicarea lor, căci în acestea vremi de năpastă a neamului nostru obidit din văile strămoșești ale Carpaților simțim ardent trebuința de a ne întări sufletele. Iată scrisorile:

I.

Prelectura județului
Cabinetul prefectului

.... 27 Martie (9 April) 1914.

Mult stimate domnule Goldiș,

Vă cer scuze pentru întârzierea răspunsului meu, din cauza multiplelor mele ocupațiuni, — și vă mulțumesc cordial pentru bunele cuvinte, cu cari întâmpinați numirea mea în situațiunea oficială ce ocup — înainte chiar de a avea fericitul prilej, ca să vă cunosc personal.

De vreme ce cunoașteți însă simțimintele mele în marea chestiune a românismului transcarpațin, socotesc inutil a mai vorbi aici de ele — sperând că atunci când nu voi mai avea situațiunea de azi și când îmi voi relua libertatea, ce-mi este mai scumpă decât orice vanitate omenească, voi putea dovedi mai mult decât în trecut — în literatură și în viața publică — simțimintele mele în sfânta cauză națională!

Deocamdată, ca prefect, nu mi-aș putea da obolul meu la ziarul „Românul”, decât căutând ca, pe lângă abonamentul meu personal, să abonez la „Românul” cea mai mare parte din primăriile comunelor din județul — vre-o 50 din cele 61 comune — și în acest sens am intervenit la delegația județeană, spre a modifica astfel bugetele comunelor.

Mă voi sili dar, ca în cursul lunii lui April, să vă cer oficial aceste 50 abonamente, și vă rog să-mi răspundeți, dacă pentru aceasta primăriile comunelor trebuie să se adreseze la Arad, sau reprezentantului ziarului dela București? Așadar, acesta va fi deocamdată „articolul” meu la „Românul” — în calitatea mea de prefect! Evident, îmi rezerv dreptul, ca să vă mai scriu și altele „neoficiale” mai târziu, — dar am de pe acum gândul neconsolat, că vre-unul din redactorii spiritali ai ziarului, va găsi, poate, mai bun tot pe cel „oficial” cu abonamentele!...

Termin aceste rânduri, trimițându-vă din

*cutele cele mai tatnice ale inimei mele urarea
ferbinte, ca Dumnezeu neamului românesc să
sfârșească cât de curând, cu o dreaptă sen-
tință istorică, suferințele seculare, ale unui
popor nobil, prin originea sa și prin educați-
unea sublimă a jertfei pentru neam!*

Devotat,

.....
prefect.

II.

Domnule director,

*Pentru ușurarea și luminarea sufletului
românesc Vă trimit prin mandat poștal suma
de 50 (cincizeci) coroane cu rugămintea a i se
da destinațiunea următoare:*

*24 coroane costul a șase abonamente la
gazeta românească „Poporul Român” pen-
tru șase învățători aleși de Dv. ca lipsiți de
mijloace pentru a se lumina pe ei și pe școlarii
lor. Dacă nici o pedecă nu se opune, aș dori
să mi se comunice numele și comuna lor.*

*Restul de 26 coroane rog să fie împărțit
de Sf. Paști în cozonaci și ouă roșii familiilor
sărmane ale lucrătorilor români, care slujesc
în tipografia, unde se tipăresc gazetele no-
stre ardelenesti „Românul” și „Poporul Ro-
mân” purtătoarele de cuvânt și lumină în in-
treg pământul românesc.*

*Incheiând, rog și pe onoratul comitet al
scriitorilor acestor făclii de lumină, să pri-
mească din parte-mi cele mai calde dorinți
pentru sănătate și putere de muncă, precum
și urări de fericire pentru sf. sărbători ale
Paștelor, simbol al jertfei pentru binele ome-
nirii.*

București.

Colonel S. Leonte.

Stăm adânc mișcați în fața acestor două scrisori și intrând acum în săptămâna patimilor simțim ușurându-ni-se povara și întărindu-ni-se credința în sfânta înviere a neamului nostru. Câtă vreme geniul român trimite între noi asemenea suflete mari și generoase, putem privi veseli în viitor.

Ești rândunica dulcei primăveri izbăvitoare, domnule prefect, și noi îți mulțumim din suflet pentru pilda grăitoare, ce arată calea mântuirii, iar D-Ta domnule colonel S. Leonte fii încredințat că vom face toate după dorința inimei mari, pe care Ți-a dat-o Dumnezeu. Șase învățători vor primi din darul D-Tale gratuit „Poporul Român”, iară în ziua Sfințelor Paști toți aceia, cari obosesc lucrând la „gazetele noastre ardelenesti” vor primi cozonac și ouă roșii preamărind pe Dumnezeu pentru îndurarea Lui, prin care a hărăzit neamului nostru atâta nobleță de suflet. Noi, scriitorii dela aceste gazete însă, rugăm pe Acela, care a pățimit moartea pentru mântuirea noastră, să sălășluească inima de oameni iubitoare a D-Tale în piepturile tuturor fraților noștri români, căci atunci se vor mântui.

O rugare modestă,

care nu vă costă nici o obosală dar
Administrației noastre îi poate fi de
mare folos. — Administrația noastră
roagă pe toți ceice târguiesc și co-
mandă din articolele anunțate în
foaia noastră, să amintească că firma
a cetit-o în ziarul acesta.

Lupta în contra alcoolismului.

—Sinodul preoților din protopopiatul Clujului—

Cluj, 9 Aprilie.

Astăzi s'a ținut aici sinodul protopopesc al preoților gr. cat. români din districtul Clujului, în care s'a discutat cu mult interes chestiunea alcoolismului și s'au luat hotărâri vrednice de a fi cunoscute în cerc cât mai larg. Sinodul s'a început la orele 8 dimineața în biserica parohială unde protopopul Dr. Ele Dălanu a rostit o cuvântare duhovnicească despre „Inalta vrednicie a preoților.”

La orele 11 sfârșindu-se partea duhovnicească s'a început sesiunea proprie a sinodului, în localul cancelariei protopopești. După discursul de deschidere, despre iubirea poporului pe care preotul trebuie să-l conducă, a urmat prelegerea preotului Vasile Dancu jun. despre organizarea socială împotriva alcoolismului; iar Vasile Cosma preot în Topa-deșartă, și-a prezentat raportul său asupra apeliului, pe care „Liga de temperanță a clericilor seminarului Bunevestiri” din Blaj, l'a adresat tuturor protopopilor, cu scopul de a pune la ordinea zilei, în sinoadele protopopești, chestiunea alcoolismului.

Sinodul a salutat cu bucurie acțiunea tinerilor leviți, dar cât pentru măsurile de luat, a hotărât a rămânea pe lângă decisiunile luate în sinodul anului trecut și cari sunt următoarele:

I. Sinodul protopopesc declară, că socotește patima beției, lătită prin beutura vinarsului, ca cea mai mare pacoste, ce năpăstuiește poporul nostru credincios, mai ales la sate, pustiindu-l atât în viața lui morală, cât și în starea lui materială, economică și socială.

II. De aceia sinodul hotărăște a deschide o campanie sistematică pentru combaterea și stărpirea beuturii de vinars din mijlocul poporului nostru.

În scopul acesta îndatorează preoțimea a prigoni cu cuvântul și cu fapta întrebunțarea vinarsului, la orice prilej din viața credincioșilor și mai ales din prilejul funcțiilor sacre, propovăduind, cu vreme și fără de vreme, împotriva obiceiului rău, ce s'a încuibat în mijlocul poporului nostru credincios.

IV. Îndeosebi oprește pe toți credincioșii de a mai folosi beutura blăstămată a vinarsului, din privilegiile sfinte a botezurilor, sfeștaniilor, cununilor, și a înmormântărilor sau pomenilor, cu un cuvânt eschide dela orice funcțiuni sacre preoțești, împreunarea mamonului, ce zace în beutura de spirt, cu darul sfânt al slujbelor dumnezeesti.

V. Îndatorează pe toți preoții de a vesti aceasta opreliște, a-i câștiga valoare cu orice preț, și a nu onora cu prezența sa casele, mesele și locurile, unde nu se respectă aceasta hotărâre.

VI. Preoții, cari să găsească vinovați de a fi nesocotit aceasta hotărâre, sunt a se lua la cercetare și a se pedepsi de forul protopopesc, respective de președintele aceluia, cu pedepse în bani, în favorul fondului tractual.

VII. Fieste care preot este îndatorat a publica, esplica și a pune la inimă aceste hotărâri, prin cuvântări potrivite, iar pentru izbândă și mai bună a luptei, Prea on. protopop este rugat a adresa poporului o circulară pastorală, prin care să se tâlcuiască după priceperea poporului înțelesul acestui război împotriva beuturii de rachiu.”

Protopopul Dr. Ele Dălanu a anunțat în sinod, că pastorala circulară, se va trimite tipărită fieștecărui preot, pentru a o ceti în biserică, în zilele Paștilor, făcând astfel în sărbătoarea învierii începutul marelui lupte de regenerare a poporului nostru. În legătură cu acestea sinodul a salutat cu bucurie inițiativa preotului Dr. Niculae Brânzău din Vulcan, de a se înființa, cu ajutorul preoțimeii și a fruntașilor mireni, o societate acționară, cu capital social de vre-o 200.000 cor. în scopul de a edita cărți și ziare populare, cari să îmbrățișeze lupta sistematică împotriva alcoolismului.

Dintre celelalte hotărâri mai e de relevat: că sinodul a protestat împotriva proiectatei „revizurii” a episcopiei Hajdudorogului care prevede înființarea de parohii ungurești, mai ales prin orașele din Ardeal, atacând astfel cele

mai de frunte parohii românești, și deschizând noi terene pentru frecări naționale cu caracter religios. Aceasta „revizuire” sinodului socotește „medicina pelor morbo” și fiindcă proiectatele parohii gr. cat. maghiare ar fi subordonate episcopului rom. cat., asta o consideră ca o nouă compromitere a „unirei” deșteptând bănuiala tendinței de latinizare. **Coresp.**

Cronica externă.

Chestia armeană și problema ruso-svedeză. „Revue Politique Internationale” publică în numărul său din Aprilie două articole pe cât de actuale, pe atât de instructive, și anume: „Chestia armeană” și „Relațiile dintre Rusia și Suedia”.

În primul articol, autorul, cunoscutul publicist rus d. Maxim Kovalewsky, membru al Dumei, cu multă căldură ia apărarea nenorocitului popor armean din Rusia și Asia mică. Lui i se pare curios că Armenii au fost priviți în Petersburg multă vreme ca separatiști și dușmani ai imperiului rusesc, deși ei n'au dat nici când nici un motiv pentru aceasta. De abia în urma rapoartelor guvernului Woronzow-Daschkow s'au deschis ochii conducătorilor statului rusesc și i-au făcut să-și schimbe radical politica urmată până atunci față de poporul armean. De fapt Armenii aveau tot dreptul să se plângă împotriva tratamentului aplicat de guvernul rusesc mai înainte față de ei. Ei erau cu totul excluși din funcțiunile statului. *Copiii lor erau constrânși să învețe limba rusească deja în școlile elementare, iar în ținuturile locuite de Armeni, guvernul coloniza în chipul cel mai neînțelept țărani ruși și nu le-a cruțat nici instituțiile lor culturale și bisericile.* Guvernul n'a ezitat să facă înțelegere chiar și cu guvernul otoman împotriva poporului armean torturat și perzecat fără a fi vinovat. Chiar și reformele stipulate în tratatul dela Berlin n'au fost executate în mod cinstit nici din partea Rusiei, nici din partea celorlalte puteri, din contra, vechea gardă hamidiană, prin pretențiunea ridicată de puteri ca în vilaelele cu majoritate armeană să fie numiți guvernori creștini, s'a întărit și mai mult în memorabila campanie de exterminare pornită împotriva Armenilor din Asia-mică.

Autorul zugrăvește apoi în culorile cele mai vii cunoscutele măceluri săvârșite de către Turci contra Armenilor în vilaelele Muș, Erzerum, Diarbekir și Wan și combate părerea atât de răspândită despre Armeni că aceștia s'ar ocupa numai cu speculațiuni comerciale punibile și cu uzură. Fără îndoială, Armeanul e comerciant foarte iscusit, dar apoi 4 din 5 părți a poporului armean nu se ocupă cu comerțul, ci cu agricultura. Chiar și numărul industriilor și muncitorilor armeni e mai mare decât numărul comercianților. În urma acestui fapt ameliorarea sorții Armenilor din Asia-mică se poate aștepta numai dela o reformă agrară și o înlăturare treptată a dificultăților, cari împiedecă o activitate rodnică a zelului de câștigare și a numeroaselor energii cari dormitează încă în poporul armean. Recentele reforme proiectate pentru Armenia de către Rusia, Germania și Anglia, autorul le întimpină cu multă satisfacție.

Al doilea articol e semnat de *Erich Spstedt*. Autorul vorbește despre cunoscutele evenimente, cari au pricinuit căderea ministerului Staaf, acesta opunându-se dorinței regelui Svediei privitoare la întărirea armatei svedeze, — și cari evenimente au avut ca urmare numirea actualului cabinet Hammaskiöld.

După părerea autorului chestia militară este și va rămânea de cea mai mare actualitate nu numai în Suedia, ci și în Norvegia. Dacă această chestie în timpul din urmă s'a agravat vina o poartă în primul rând politica ce o face Rusia în Finlanda. Nu comunitatea de rasă a populațiilor din Suedia și Irlanda joacă un rol în privința aceasta, — căci sângele svedez curge numai într-o mică parte a Finlandezilor — ci tendința tot mai evidentă a politicii țariste de a schimba Finlanda într-o mare tabără militară rusească fortificată.

Autorul protestează în modul cel mai hotărât împotriva părerii, că Suedia și Norvegia ar urmări alte scopuri decât cele defensive. Din contra, chiar actualul ministru al Svediei *Knut Wallenberg* și-a câștigat mari merite creând relații prietenești atât în privința economică, cât și cea politică, între cele două state. Suedia trebuie să fie însă tare pentru ca să-și poată apăra cu succes neutralitatea împotriva ori căruia atac.

Știrile zilei.

Regele Carol desminte știrile despre mobilizare.

București. — *M. Sa regele Carol a primit în audiență pe d. Hagi Tudoraki, președintele camerei de comerț, căruia i-a declarat că știrile despre o mobilizare a armatei române sunt apocrife. Dispozițiunile luate au caracter militar general și stau în legătură cu desvoltarea normală a armatei.*

Noul încercătuiri pentru articolul contelui Tisza.

Budapesta. — Articolul contelui Tisza apărut în numărul recent al revistei „Igazmondó” a făcut impresie foarte neplăcută în cercurile militare vieneze, cari sunt de părerea că de astădată primul ministru a știrbit prestigiul monarhiei făcându-și articolului precedent o recitificare eronată.

(— Rezumatul acestui articol îl dăm în altă parte a numărului de față. — *N. Red.*)

Tripla antantă se preface în tripla alianță.

Londra. — Ziarul muncitorilor englezi e informat, că la inițiativa ministrului de externe englez Grey, tripla antantă se va preface într-o triplă alianță. Grey ar fi pășit cu aceasta propunere îndată după încheierea păcii dela București. Scopul acestei noi alianțe ar fi, ca fără consentimentul și aprobarea puterilor din aceasta nouă triplă alianță să nu se mai poată întâmpla nimica în Europa. În scopul acesta s'ar constitui o comisiune din delegații celor 3 puteri, cu sediul permanent în Londra, și care va avea să hotărască asupra tuturor chestiilor europene. S'a făcut încercarea ca să fie câștigată pentru aceasta alianță și Germania.

Paris. — Ziarul „Le Temps” scrie că știrea lansată de ziarele rusești privitor la prefacerea triplei antante într-o triplă alianță e exagerată. De fapt — scrie „Le Temps” — s'au făcut încercări neoficiale în scopul acestei alianțe, dar cine cunoaște bine Anglia acela trebuie să vadă absurditatea acestei combinații. Căci n'a fost posibilă să fie prefăcută detanta dintre Anglia și Franța într-o alianță, cu atât mai puțin va fi posibilă alianța Angliei cu Rusia.

Atentat împotriva unui abate.

Paris. — Abatele Desachy în vârstă de 80 ani întorcându-se noaptea acasă dela biserică, a fost atacat de un necunoscut, care a tras mai multe focuri de revolver asupra lui, răbindu-l grav. Atentatul a produs mare iritație între locuitori.

Patru condamnați la moarte.

New-York. — Mâne vor fi executați în scaunul electric Lesty, Frank, Lewys și Gyp, asasinii bancherului Rosenthal. Fiind aceștia toți iudani, rabinii fac propagandă întinsă pentru schimbarea osândeii în termiță pe viață.

Înpotmolirea unei șalupe românești.

București. — Șalupe de războiu Troțușul s'a înpotmolit în apropiere de Durcea. Până acuma nu a reușit să fie despotmolită.

Pregătirile militare ale Rusiei.

Petersburg. — Duma a votat credite militare extraordinare pentru întărirea armatei. Din acestea 10 milioane ruble vor fi întrebuințate pentru fortificarea porturilor, iar 7 milioane și jumătate pentru construirea unor noi vase de războiu.

Un interview fantezist.

Budapesta. „A Nap” publică azi un interview pe care un colaborator al său l'a avut cu un conducător al unui curent politic radical ce tot mai mult cucerește teren în generația tineră românească.

După declarațiile pretinsului conducător tânăr radical comitetul național român ar fi fost aplicat să încheie pacea cu contele Tisza, dar intelectualii români au urmărit cu ochi bănuitori tratativele comitetului cu contele Tisza și, deci, aceasta ar fi cauza că tratativele au eșuat. Comitetul ar fi luat

adeacă cunoscuta hotărâre definitivă privitor la pozițiile contelui Tisza în urma opiniei publice românești. În ziua, în care comitetul a luat această hotărâre, vre-o 80 de studenți universitari români înarmați cu ciomege s'au plimbat în grupuri de 5—10 inși pe dinaintea hotelului „Klotild”, unde comitetul își ținea ședințele, pentru ca să împlădească încheierea păcii. Comitetul ar fi fost adeacă, terorizat.

Întrebându-l colaboratorul ziarului „A Nap” pe tânărul conducător radical, când crede el, că se va putea încheia pacea româno-maghiară, acesta a răspuns: numai când va fi prim-ministru Oszkár Jászi, care și ca șef al guvernului, își va păstra concepția, ce o are azi, căci cu frazeologii sentimentale de-ale contelui Tisza, nu se poate rezolvi această problemă.

(Întreg interviewul cu pretinsul conducător radical tradează că este produsul fanteziei vre-unui ridactăr dela „A Nap”, fiindcă deloc nu vrem să presupunem despre tinerii noștri că ar fi capabili de atari copilării. *N. R.*)

Podul sârbo-român.

Belgrad. — Scupștina a primit azi unanim, fără nici o discuție convenția sârbo-română privitoare la construirea podului peste Dunăre.

Lucrările comisiei pentru fixarea graniței albaneze.

Scutari. — Trupa militară albaneză care va însoți comisia pentru fixarea graniței de nord și nord-est, de sub conducerea locotenentului Martin, compusă din 60 de soldați ai regimentului de infanterie austro-ungar 90 și un detașament de tren, a sosit azi aci. Comisia austro-ungară de sub conducerea colonelului Mietzl va pleca la Prizren. Lucrările comisiei vor dura până la toamnă.

INFORMAȚIUNI

Măcelărirea Românilor-Macedoneni din partea Grecilor.

Arad, 11 Aprilie 1914.

Guvernul român a adresat guvernului grecesc la Atena o notă oficială cerând explicații în afacerea măcelării Românilor din Coritza și provocând energic acel guvern să pună capăt acestor stări de lucruri insuportabile. Principele Albaniei a telegrafiat regelui Carol arătându-i că asasinările le-au săvârșit soldați greci. La nota României ministrul președinte Venizelos al Greciei a răspuns, că atât ucigașii, cât și cei uciși au fost supuși albanezi și că astfel guvernul grecesc nu are nici un drept a se ingera în această afacere. Guvernul român însă, după acest răspuns atât de hain, a comunicat guvernului athenian telegrama principelui Albaniei către regele Carol, la ce Venizelos într-o a doua telegramă își exprimă regretele pentru cele întâmplate, dar totodată spune, că față de batalioanele sacre guvernul grecesc este absolut fără nici o putere, căci acestea trupe sunt unelte ale opoziției grecești, care pe această cale ar dori să facă imposibil guvernul lui Venizelos.

Când scriem acestea rânduri primim din București o telegramă, care ne anunță, că azi o delegație a Românilor macedoneni din București sub conducerea dlui Dr. Leonte s'a înfățișat guvernului român cerându-i extrema intervenție pentru oprirea măcelării Românilor din partea bandelor grecești.

În săptămâna patimilor în țara întreagă se vor ținea meetinguri de protestare, iar în Dumineca Paștelor se va oficia un parastas solemn pentru martirul preot Balamace și soții săi.

Amănunte despre protopopol român Balamace și despre mișcarea grecească cetitorii

noștri află în articolul ce publicăm azi la off loc din condeul fruntașului macedonean, care se ascunde sub pseudonimul Pyrrhus și care a fost tovarășul de muncă, de luptă și de suferință a marelui martir.

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță: Prognostic telegrafic: vreme uscată, temperatură moderată, urcarea temperaturii.

Temperatura la amiazi a fost: 15.6 C.

Desvelirea bustului lui Ioan Rusu-Șirianu. În 3 Mai st. n. se va desveli în Siria (com. Arad) bustul regretatului gazetar Ioan Rusu-Șirianu. Din acest prilej va avea loc la Siria o frumoasă serbare în amintirea lui. Programul acestei serbări îl vom publica în unul din numerii noștri apropiați.

După bustul lui Gheorghe Barițiu, care de asemenea a trăit ani grei de gazetărie, bustul lui Ion Rusu-Șirianu e unicul ce i s'a ridicat vr'unui gazetar dela noi. Acest bust e o ușoară răsplătă postumă adusă aceluia, care s'a jertfit pentru a ideal și care și-a trăit ultimele zile într'un exil amar și greu. Satul lui natal, Siria, își va aduce întotdeauna aminte de acest om pe care l-a trimis scrisului românesc și al cărui bust își cere acum adăpost acolo. Gazetarii noștri de astăzi și cei de mâine în zilele lor grele își vor aduce adese aminte de acest muncitor, care a dus aceeași viață, pe care o repetă ei astăzi, aceeași viață de salahari intelectuali, căci va trebui să treacă multă vreme până când se va putea schimba ceva în această meserie, pe care o așteaptă zile tot mai grele.

În 3 Mai st. n. va avea loc la Siria o mare sărbătoare, o sărbătoare în amintirea unui om de gazetărie, care a murit în țară străină, în completă mizerie. Se vor ținea vorbiri grele și scilicet fraze sonore vor vibra sub cerul liber și vor însuflă pe cei ce vor merge la desvelirea bustului lui Ion Rusu-Șirianu. Calitățile ce nu i le-a văzut nimeni până ce l-a închis mormântul, vor fi multiplicat de oratorii festivi. Numele lui Ion Rusu-Șirianu va fi încărcat în ziua de 3 Mai st. n. cu toate calitățile ce le-a avut sau nu le-a avut. Și se vor ținea acolo multe discursuri, cari de eari mai strălucitoare.

În 3 Mai, la Siria se vor spune multe vorbe frumoase și nime nu va spune adevărul!!

O RUGARE. Rugăm pe cărturarilor români din toate ținuturile noastre să ne aducă la cunoștință orice întâmplări, evenimente, stări de lucruri, cari pot să intereseze opinia publică românească și să înlesnească datoria acestui ziar de a susține apărarea intereselor noastre naționale, — povestindu-și-le în corespondențe scurte, concise și întemeiate numai pe fapte reale.

D. profesor A. D. Xenopol și „Pester Lloyd”. În numărul său de azi „Pester Lloyd”, ziarul iudeizat Vészi se ocupă furios cu conferința „independentă”, ținută de d. prof. A. D. Xenopol la Brăila.

„Pester Lloyd” sângeră de revoltă, căci nu poate înțelege, cum nu s'au temut ofițerii, preoții și funcționarii din Brăila să asiste la conferința austro-ungarofobului Xenopol. Ba ce e mai mult, nu poate înțelege, cum există un om așa temerar, ca directorul de liceu d. Ath. Popescu, care nu numai că a asistat, dar a cutezat să-l salute pe dl Xenopol în numele Brăilenilor și a cutezat să spună vorbe bune despre „Liga Culturală”.

Da, îți dăm dreptate jupâne Vészi, asta tot e prea mult!! Păi, știi că-i curat scandal ce faci din Tara Românească!

Să nu-și tragă ei nici acuma pe seamă?!... Auleo domnule Vészi, știi că ai băieți strașnici! Se vede că nu-s mongolici, căci prea sunt inteligenți!

„La Tribune Roumaine”. A apărut numărul 3 al acestei reviste pariziene, redactată de un comitet compus din studenți români cari își fac studiile în capitala Franței.

În fruntea acestui număr „La Tribune Roumaine” aduce o scrisoare caldă a dlui G. Lacour-Gayet, care de curând a fost oaspe sărbătorit al României. Tot în acest număr se reproduce un fragment din conferința ținută la Paris de d. Lacour-Gayet și intitulată: „Chez nos frères de Roumanie” (La frații noștri din România).

D. C. G. Vorvoreanu publică un articol despre expropriare, dnii E. Goga și A. Esca stăruie asupra situației politice și economice a Românilor din Transilvania, George Sescioreanu de asemenea se ocupă de România dela noi, d. N. Vrăbiescu se ocupă de revizuirea constituției României.

Afară de acestea, găsim în „Tribune Roumaine”, bogate informații despre viața Românilor din Paris.

Pentru monumentul Vlaicu. Colecta institutului de credit și economii „Vlădeasa” în Huedin. „Vlădeasa” inst. de credit și economii societate pe acții 5.—. Iuliu Poruțu și familia, dăr. de bancă, Almas, 10.—. Valeriu Bologa, contabil, Huedin, 1.—. Aurel Muntean, preot, Sebeșul-mare, 1.—. Stefan Pop, preot, Fildul de m. 2.—. Ioan Pop, protopop, Morlaca, 5.—. Constantin Căciulă, contabil, Huedin, 1.—. Romul Romanțian, preot, Mărgău, 1.—. I. Mango Inv. Mărgău, 2.—. Emil Petran, preot, Almas, 1.—. Ioan Gall, notar, Săcuieu, 5.—. Iustin Poruțu, preot, Dezmir, 2.—. Iuliu Truția, preot, Ciucia, 1.—. Emil D. Măcelariu, preot, Totelec, 1.—. Vasile Păltineanu, preot, Mănăsturul-rom., 1.—. Lung Todor, inv., Hodis, —50. Vasile Farcaș, contabil, Huedin, 1.—. George Rus, preot, Molosig, 1.—. Traian Gall, preot, Rogojel, 1.—. Gavril Farcaș, notar pens., Călata-mare, 1.—. — Total Cor. 43.50.

Bancă franco-română. Din București se anunță: În timpul din urmă mai mulți financiar și politicieni români au luat inițiativa creierii unei bănci franco-române la București, care va avea de scop să strângă legăturile economice între România și Franța. Jumătate capitalul va fi al României, jumătate al Franței. Banca franco-română va face începutul unor largi întreprinderi industriale și comerciale în România.

Până acum au fost semnate acții în valoare de circa 6½ milioane franci.

Un apel. Primim următoarele: Subsemnații dorind înaintarea în cele culturale și economice a poporului nostru dela sate, pe lângă reuniunea de cântare am înființat și o reuniune de cetire gr.-ort. română sub numele „Lyra”.

Neavând un local propriu însă, membrii reuniunii sunt foarte însărcinați și din lipsa de mijloace înființarea unei biblioteci populare indispensabile acestei reuniuni ne este cu neputință, apelăm deci la nobilele sentimente ale tuturor intelectualilor și instituțiilor noastre culturale să binevoiască a ne trimite câte o carte eventual o sumă cât de meinelunată pentru augmentarea bibliotecii din chestiune. Ramna (Rafna), (Kraszószerény), la 1 Aprilie 1914 v. Ioan Pincu, președintele reuniunii. Dănilă Ilfiescu, secretarul reuniunii.

Toate organele noastre românești de publicitate sunt rugate a reproduce acest apel.

Călătoria dlui general Coandă. — Un comunicat oficial. — Cu privire la călătoria dlui general Coandă la Constantinopol și Atena, oficiul „L'Indépendance Roumaine” publică următoarea notă:

„Diferite ziare atribuind vizitei pe care d. general Coandă a făcut-o la Constantinopol și Atena caracterul unei misiuni politice, suntem autorizați să declarăm că această stare este nefundată. Generalul Coandă a obținut un concediu spre a se duce să viziteze pe fiica sa dna contesă de Estrade, care locuiește în Egipt și a cerut permisiunea să profite de trecerea prin Constantinopol spre a vizita diferite stabilimente militare și să studieze noua organizare a artileriei turce. Dsa a avut din partea comandamentului militar turc primirea cea mai cordială. După plecarea sa din Constantinopol vaporul făcând escala la Atena, a profitat de această ocazie spre a face o vizită dlui Venizelos cu care a păstrat excelente relații personale de când au figurat amândoi în conferința pentru tratatul din București.

„Acesta este adevăratul caracter al călătoriei dlui general Coandă, care se găsește actualmente la Cairo.”

Bulgarii și Dobrogea. Contratele „Inainte” din București scrie:

„Agitatorii bulgari vor să facă impresia că organizează o mișcare serioasă pentru revenirea Dobrogei.

Alaltăieri a apărut în Sofia primul număr al ziarului „Dobrogea”, care cere guvernului din Sofia și poporului bulgar să nu piardă un moment din vedere Dobrogea.

De fapt agitatorii aceștia nu au alt scop decât să speculeze populația bulgară din Dobrogea.

Se mai poate ca ei să aibă oarecari foloase și dela aceia cari cred că au un interes să se spună că avem și noi o chestie de naționalitate în România și poate să reușească să ne dea chiar nouă grija că la un moment dat am putea să ne pomenim cu o mișcare bulgărească.

Toată această inscenare este pur și simplu copilăroasă.

Nu au importanță nici ca număr, nici ca putere Bulgarii din Dobrogea. Ei nu sunt acolo în majoritate și nici nu pot să invoace autochtonia. Dobrogea n'a fost niciodată bulgărească.

Ea a aparținut însă României și Silistra figurează în titulatura domnilor noștri.

Agitația nu zăpăcește decât populația bulgară, care își trimite copiii să învețe la Ruscuk și astfel li lipsește de avantajile pe cari le-ar avea la școala românească.

Dar sperăm că se vor desmeteci Bulgarii dobrogeni și vor înțelege că nu au nici un interes să asculte de ademenirile agitatorilor.”

O coincidență tristă. Ni se scrie din București: A încetat din viață dna Ioana Radu Rosetti, a doua fiică a lui Alexandru Știrbei și sora dnei Ion I. Brătianu. Ioana Rosetti moare născând al patrulea copil. Mama ei murise născând-o pe ea.

Expoziție artistică. Societatea budapestană „Dorotheum” pentru protejarea și încurajarea artelor frumoase, la inițiativa ziaristului S. Nagy Lajos din capitală, aranjează o expoziție artistică în sala de jos a Palatului Cultural maghiar din orașul nostru. Având mai mult un caracter internațional, expoziția cuprinde pe lângă produsele artistice indigene (tablouri, studii, gravuri de Kemény, Borszéký, Kucskó, Kató, Dudits, Pálya C., Éder etc.), numeroase picturi originale și reproduceri după tablourile clasice (italiene, franceze, olandeze), lucrări de artă

HOTELUL SAYOY BUDAPEST, VIII. József-köut 18.

Hotel modern, cu aranjament nou, încălzire centrală, apă caldă și rece în fiecare cameră, lift ziua și noaptea. — Sub conducerea personală a lui

Réndes Szidor.

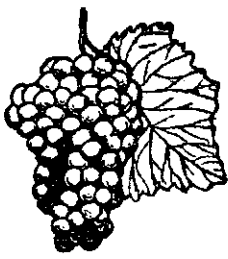
Camere cu un pat dela 3 coroane în sus, cu două paturi dela 5 coroane în sus, scotind apă și încălzirea, luminatul și serviciul

Nou sistem pensionar, proviziune la o zi pentru 4 coroane.

La petrecere mai îndelungată se dă favor.

(Go 2003)

Camere pe luni pentru 80 coroane.

(Ke 1719)

Sursa de cumpărare a
ultorilor lemnoase cu rădăcini
**Berlandieri, —
Riparia Teleki**

și alte soiuri de ulți netezi
și mlădițe cu rădăcină, — la

Teleki Zsigmond, școală de vio în VILÁNY
(com Baranya).
Cereți marele nostru prețurent ilustrat.

È în interesul fiecăruia

că înainte de a-și cumpăra țesătură de sârmă,
țesătură pentru garduri site și matrate de sâr-
mă de oțel, să ceară prospect dela singurul pre-
parator de lucrări de sârmă

Fischer Testvérek

fabrică de țesătură de sârmă și țesătură pentru
garduri

Arad, József-főherceg nr. 8.

(vis-a-vis de biserica evang.), Vă veți convinge
că aici veți putea cumpăra cele mai bune și
mai ieftine țesături de sârmă. Fabrica: str.

Kossuth nr. 45.

(Fi 1866—25)

Bătăturile,

la nr.

scortșenia pielii, ur-
torii de pe mâini și din
față încetează în decurs
de 1 zi dacă folosiți

„CANNABIN”

1 sticlă 1 cor., franco
1 coroață 40 fl., 3 sticle
franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la prești-
tor: Dr. E. FLESCU, farmacia la „COROANĂ” în Győr

Lucrări

de acoperire cu țigle și ardesie

cu garanță pe un an, cu prețuri con-
venabile și în mod specializat execută

Ráoz György

maestru de acoperit cu țigle și ardesie

Arad, str. Mikes Kelemen nr. 17.

La dorință merg la fața locului atât
în provincie cât și în localitate.

(Ra 1978)

Pentru sezonul de Paști și Rusalii!

Recomand depozitul meu bogat asortat în PALĂRII
de pălărie, de pale, panama, florentine ș. a. CHIPIURI
de mătăsă, șofa, șevlot și luster, ALBITURI, gulera,
mansete și batlate, cravate, bretele și ierțele, UM-
BRELE și pliers, PORTMONEIE și tabachere, GHETE
în chevraux, chevrett și box, MĂNUȘI de piele, glaci,
sued și ață, colorii solide, în fazon modern și ex-
clusiv fabricate de rangul prim ș. a. Borsallno, Ita,
Hückel, Cooperativa, Pichler, Bossi și Böhm, —
Ioss & Löwenstein — Lichtmann și Manheim etc.
desfacere în engros și detaliu dela calitatea cea mai
ieftină până la cea mai fină pe lângă prețuri mo-
derate și strict fixate. Rog sprîjinul onoratului
public român în deprinderea mea, semnez

Cu deosebită stimă: (Ba 1918—15)

Joan Balint „János”

prăvălie de modă pentru domni și băieți
Timișoara-Fabrice. — (Platual orașului).

SPRIJINIȚI MESERIAȘII ROMÂNI!

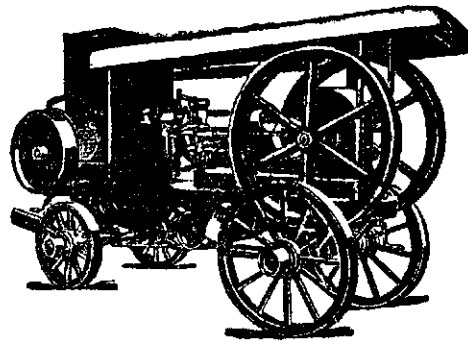
Justin Ardelean

legător de cărți

Arad, Weitzer-János-u. 13.

Atelier mai bine aranjat în Arad
pentru compactarea Evangheliilor și
a altor cărți bisericești, cărți de legi,
matricule, albumuri, măști, protocoale
și totfelul de lucrări aparținătoare de
bransa aceasta. (A 1692)

Fabrică
le mo-
toare cu
gaz în
Drezda
soc. pe
acții mai
nainte
Moritz
Hille.

Cea mai veche și mai mare fabrică de
motoare cu gaz în germania-centrală.

Agentură principală: **KALMAR ERNŐ**, mașinist
diplomat

BUDAPEST, VI, Podmaniczky-u. 4. Telefon 22-76.

Motoare în orice mărime. — Motoare cu benzină, gaz,
petroleum, oleiu brut, gaz terestru, Diessel și absorbitoare.
Prospecte și trimiterea inginerului la fața locului gratis.
(Ke 1592)

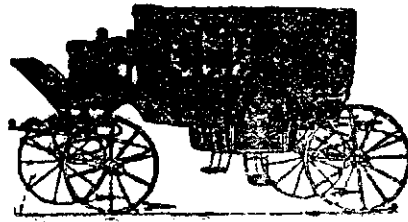
Prima fabrică de trăsuri, cu instalațiuni
de mașini este a lui

Kovács István

Temesvár-Józsefváros, str. Fröbel nr. 58.

(Casa proprie).

fabricant de trăsuri și autocaroserie,
furnizorul postelor reg. ung. și mehanizmelor mi-
litare. — Mare depozit permanent de totfelul de
trăsuri și calese noi și folosite. — Atelier de
reparatură. — Atelier de fărârie, rotarie și de
lustruit. (Ko 1928)

Ceasornice,
Bijuterii,
Gramofoane, Plăci.

Chiar și pentru
plătiri în rate.

Ceasornice „Straps”, dela 5 cor. în sus, inele-litere 80
fileri. Lunetă nouă recepții de plăci. Mare magazin de
articli pentru sport și lampe electrice pentru buzunari!
Pentru ceasornicele și gramofoanele noi se dă garanție
de 10 ani, iar pentru reparație o garanție de 5 ani.
Atelier de reparare pentru ceasornice, bijuterii, gram-
foane. Schimb de aur și argint zdrobit. Tóth
József, Cronometru și orologier artistic, Szeghedin
(Szeged) Dugonics-tér Nr. 11. Numeroase scrisori de
recomandare. Prețurent ilustrat gratis. Permanent nou-
tăți de plăci românești.

To 1253

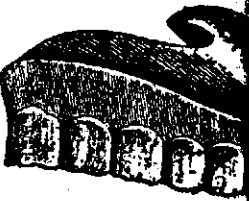
FELICIAN PAPP

DENTIST DIPLOMAT

Șimleul-Silvaniei

(Szilágyosmlyó),

Arany János-utca 1.

Execută coroane de aur și platină, și
plete de dinți în cauciac și celuloid, apo
artificiali fără de pod și cari nu se scot din
foarte potriviți pentru a putea mânca pe
cari înlocuesc deplin dinții naturali. V
dinți și rădăcini bolnave, execută plombe
rădăcini cu aur, platină, argint, porțelan
cel mai nou dinți. Stelle cari pot fi schi
și cari se potrivesc și la poduri cari nu
din gură. Po 1802

RĂMĂȘIȚI DE STOFE

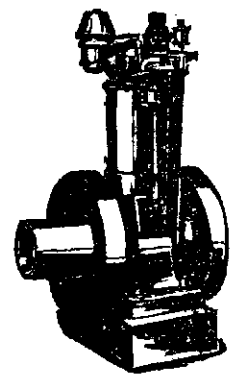
Le 1942

cari s'au aglomerat în magazinul me
vând sub preț, cu o reducere color
Aceste rămășițe de stofe sunt su
ente pe-ut haine întregi p. bari
pantaloni, paletoane, costume pe
femei, jupoane etc.

Cereți mostre de rămășițe din stofe pe
BĂRBAȚI și FEMEI.

și le veți primi gratis și franco dela:

KARL KASPE
fabrică de stofe INSBROK,

Szegő Ferec

és Társa

gépkereskedelmi v

BUDAPEST

V. Szabadság-tér

(Tőzsdepalota)

Agentia principală în Ungaria a fab
motoare sistem „Teco” a firmei Tobler
din Berlin. Motor cu benzină, excelent
tru păcle fără ventil.

Cele mai noi stabilimente de moto
tru absorbirea gazurilor și motoare-D
Garanța cea mai mare. Condițiuni
bile de plată. Cereți catalog.

Se 1822

Reparator- lui KRIEGNER

are efect sigur contra reumei, — pod
— ischiasului, — junghurilor, — af
rilor durerilor de spate, etc.

De decenii acesta s'a dovedit un medicam
incercat de un sfert de milie de oameni, asta o dovedește numărul
ordinar de mare al scrisorilor de recunoștin
mulțumită.

In spit
cazuri, în
1 sticlă
1 cor., 1
dar fiind
manda cu
3 sticle

Farm
BUDAPE

PRIMA CUSĂTORIE ARĂDANĂ CU PUTERE ELECTRICĂ.

STERN CECILIA

magazin de haine pentru femei în ARAD, strada Forray nrul 2.

Rocuri de lîster în orice culoare cor. 12.—

Rochie engleză modernă „ 7.—

Halaturi dela 6 cor. în sus.

Se 1923

Talii moderne dela cor. 2-80 în sus.

Jupon fin de mătăsă cor. 9.—

Jupon fin de cloth și lîster dela 3 cor. în sus.

Halat de crepon și delin dela 14 cor. în sus.

Mare asortiment de noutăți de primăvară, și anume: rochii, talii, halaturi, costume și rocuri de lîster și haine pentru copii, precum și albituri pentru femei. Șorțuri de lîster, cloth și de spălat.

Costume după măsură se execută în decurs de 6 ore, iar haine de doliu în decurs de 4 ore.

CEA MAI IEFTINĂ SURSĂ DE CUMPĂRAT.

Inștiințare!

Cu onoare aducem la cunoștința on. public, că la magazinul filialei noastre au sosit cele mai noi și moderne ghete gata de primăvară cu prețuri fixe convenabile. Rugăm on. public ca înainte de a-și cumpăra ghete să binevoiască a ne cerceta magazinul nostru.

Mai nainte MOSKOVITS, acum: filiala
:: fabricii de ghete ::

„HUNGARIA”

ARAD, Szabadság-tér 18.

Hu 1919

Cel mai vechiu magazin și atelier de reparaturi în
ARAD, de biciclete, mașini de cusut și gramafone.

Declar în modul cel mai hotărât, că Bicicletele „Original Viktoria” și „Puch” precum și mașinile de cusut Pfaff sunt de vânzare exclusiv numai la mine.

HAMMER VILMOS

ARAD, Szabadság-tér nr. 5/6.
Timișoara—Ioșefin (Temesvár-Iózséfváros) Hunyadi ut nr. 14.

Vânzare exclusivă de mașini și plăci Pahté, gramafone „COLUMBIA” și originale și cele mai noi plăci românești.

Mare atelier special de reparaturi.

Mașini de cusut „SINGER” cu prețuri foarte ieftine.

Pictură pe sticlă și atelier mozaic

pentru biserici și alte feluri de clădiri.

Adjustare cu sticlă decorativă în stil ANTIC și MODERN în cadru de ARAMĂ și PLUMB, cu prețuri convenabile execută

RUHR és SPITZ

Budapest, VIII., Nap-utca 8 sz.

Proiecte și prospecte gratis.

(Ru 1929—60).

„ELECTRO”

întreprindere de electricitate.

Náder A. és Társa

cușitar, mare magazin de articlii
de tehnică.

ARAD Str. Zrinyi 2.
(PALATUL BOHUS)

(Na 1928—5)

Societatea de asigurare olandeză societate pe acții.

„Allgemeine Maatschappij van Levens-
verzekeringen Lifrente” în AMSTERDAM.

Directiunea p. Ungaria se află în palatul propriu al inst. în
Budapesta, Kálvin-tér, Baross-utca 1, Ūllői-ut 2—4 sz.

Intrarea prin poarta nrul 4 din bulevardul Ūllői.

Cele mai ieftine taxe:

Suma asigurărilor la sfârșitul anului 1912	peste 406 mil. cor.
Suma rezervelor	120,416.453 cor. 94 fil.
Afară de rezerva replătirilor	986.409 cor. 14 fil.
Plătirile de până acum făcute asiguraților	13,153.386 cor. 05 fil.

(E 1758)

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

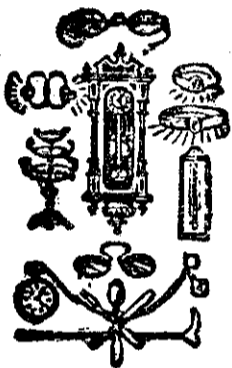
Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosească crema americană, pudra americană și săpunul american, care depărează de pe față și de pe mâni orice fel de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebuițate până acum.

== Se capătă la: ==

Apoteca Sfântul Gheorghe în Oravița.

Prețul unui borcan de cremă americană 1 cor. Prețul pudrei americane 1-50 cor. Prețul săpunului american 1 cor. În contra durerii de dinți mai bune sunt picăturke americane. Prețul 1 cor. (Co 1574)

CEL MAI MARE MAGAZIN DE OROLOAGE ȘI BIJUTERII
LOSONCZY LAJOS clasornicar și bijutier.
 ARAD, PIAȚA LIBERTĂȚII Nr-ul 1.

Țin în magazin oroloage pentru buzunar veritabile elvețiene, oroloage de părete cu sunet de clopot, oroloage moderne. Bijuterii de aur și argint. Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

Serviciu prompt.
 Mare atelier de reparat.

Cu deosebită stimă
Losonczy Lajos
 orologier și bijutier.

Aduc la cunoștința stimate-
 lor dame, că am sosit dela
 Viena, și mi-am aranjat pră-
 vălia cu pălăriile cele mai
 frumoase după ultima modă.

Li 2028

== Cu stimă: ==
LICHTIG IRMA
 ARAD, strada Weitzer János nrul 2.

Komjáthy Rózsai

salon de pălării pentru dame

Arad, strada Deák-Ferenc nr. 5.

Aduc la cunoștința on. dame, că mi-au sosit cele mai proaspete noutăți de modă de primăvară. Asortiment bogat de pălării pentru femei, copil, velour și de plisă

Depozit permanent de pălării de doliu. Străfor-
 mări se execută în decurs de 24 ore.

Rugând binevoitorul sprijin al on. public, sunt cu distinsă stimă

(Ko 1915—10)

Komjáthy Rózsai.

INTREPRINDERE TEHNICĂ ȘI DE LUMINAȚIE

Arad, Weitzer János, palatul Minorităților.

Telefon 35.

Telefon 35

Instalațiuni electrice cu prețuri foarte convenabile
 Oferim on. public candelabre elegante cu prețuri moderate. Ținem la dispoziție prețurentul original al celor mai de seamă fabrici de candelabre. Executăm totfelul de transformări de candelabre, cea-ce aducem la cunoștință mai ales acelor ce-și schimbă locuința. Telefoane de casă, instalațiuni de sonerii electrice pentru camere. aranjamente și reparări; lampe electrice pentru busnăar, ciucuri și prisme de sticlă; totfelul de articli și instrumente de luminație.

Cu deosebită stimă

INTREPRINDERE TEHNICĂ ȘI DE LUMINAȚIE

HOFFMANN és Társai, în ARAD.

Aduc la cunoștința

on. mușterii că

întreg asortimentul de

ghete Kobrak

le vând cu prețuri sub prețul de fabrică.

Priviți prețurile ieftine din galantare!!

FIȚI ATENȚI LA FIRMĂ!

Lányi Marcell

magazin de ghetete

Arad, Str. Atzél Péter 1.

(La 1965—10)

Dacă nu v'ați procurat încă tfebulțele de primăvară, vă rog să nu întrelăsați a-mi cerceta bogatul magazin, unde a sosit un foarte bogat asortiment de cele mai frumoase și mai moderne

POSTAVURI DE HAINE PENTRU FEMEI ȘI PĂNURI PENTRU TALII,

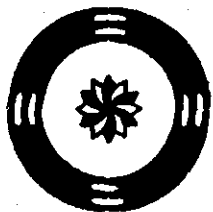
delinuri franceze, mătăsuri pentru talii, zefire engleze, cretoane de Cosmanos, batisturi franceze, pânze engleze pentru haine.

MARE ASORTIMENT DE DECOURI PENTRU HAINE, CRAVATE ȘI CORSETE FOARTE MODERNE.

Sosind lucrurile de primăvară, roagă binevolorul sprijin cu deosebită stimă:

GHEORGHE IANCOVICI

prăvălie de articli de modă pentru femei și bărbați

ARAD, str. Farray, nrul 2/a.

Asortiment foarte bogat de plolere negre și în colorii moderne, dela cele mai ieftine până la cele mai fine; mare asortiment de

ațe, pânze de bumbac și sifoane,

albituri pentru masă, garnituri pentru cafea, stergare, albituri pentru femei și bărbați, cio-rapi, mănuși, broderii, băsmălute, etc.

RĂMĂȘITE DE PÂNZE ȘI BRODERII CU JU-MĂTATE PRET.

Singurul vânzător de cele mai bune plolere pentru domni și femei, pe lângă o garanță de 1000 zlle.

(la 1927—10)

INȘTIINȚARE!

Am reușit să cumpăr întreg magazinul de **specialități de haine pentru copii** al firmei

Succesorii Fischer Berta és növère din Budapesta, str. Vienei

și începând cu ziua de azi întreg asortimentul acesta îl pun în vânzare cu **prețuri fabuloase de ieftine** în despărțământul special al

Bazarului de concurență al teatrului.

Cercetarea nu obligă cumpărare. — Am mai cumpărat și un mare magazin de ghete, pe cari iarăș le pun în vânzare cu prețuri foarte ieftine.

Ka 2015

DIMITRIE MESSAROS

prăvălie de coloni-ale și delicatese ::

ARAD, Colțul străzilor Erzsébet királyné-körut și Eötvös. Telefon 910.

Recomandă pe sărbătorile paștelor articolele sale de prima calitate, **licheruri** excelente din patrie și străinătate, **coniacuri fine, rumuri și șampanii excelente.** La cumpărare de licher și coniac :: 10%^o rabat. Așteptând comandele mult onoratului public semnez ::

Cu profundă stimă

DIMITRIE MESSAROS

comerciant de coloni-ale și delicatese.

Schweffer Testvérek

florărie modernă de flori naturale ARAD, PALATUL MINORIȚILOR Telefon 337.

Distins cu decorații de rangul prim și cu diplomă de onoare pentru legarea artistică a florilor.
La comande din provincă rog adresa corectă.

OFERIM :

BRAZI

frumoși, diferite soiuri, cultivați excelent, cu prețuri ieftine.

BUXE

pentru margini, de 2 ani, 1000 bucăți numai 40 coroane.

GAROAFE REMONTATE

în culorile roșie și albă, 100 bucăți 20 coroane.

Dacă vreți să plantați pe lângă criptă sau cimitir, vă rugăm să faceți încercare cu brazii cultivați de noi, pentru a căror dezvoltare mai departe, garantăm.

TRANDAFIRII NOȘTRI CU TRUNCHIU ÎNALT

de 2—3 ani, cu coroane frumoase. Plante slabe și netrebnice nu avem.

Grădiniaria noastră e la dosul abatorului vechiu lângă canal.

Roagă binevoitorul sprijin:

Schweffer Testvérek

Telefon la grădiniaria nr. 601.

De vânzare un motor de petrol în stare bună.

Se 1922—5

Institut de asigurare ardelen

„TRANSSYLVANIA” SIBIU, str. Cisnădiei 1-5

Edificiile proprii.

Asigurări împotriva focului,

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscută de cele mai favorabile condiții.

(Te 259—55)

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plăți simple sau duble a capitalului, asigurări de pensie și de participare la câștig, asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări pe spese de înmormântare.

Asigurări de accidente corporale,

contra infracțiilor (furt prin spargere), și alte nenorociri întâmplătoare.

Asigurări contra grindinei (de piatră). Asigurări de pagubă la apeducte

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1912.	„	5,456,645.67
Capitale asigurate pe viață achitate .	„	5,458,689.43
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1912 (foc	„	133,667,241.—
(viață	„	11,740,710.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	1,603,400.—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunii, str. Cisnădiei nr. 5, la agentura principală în Arad, Brașov și Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuziții, care au legături bune, se primesc în serviciul Institutului cu condiții favorabile.